

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ZA ROK 2018

Na podstawie art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688) oraz załącznika do Uchwały nr 435/XLI/17 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018

Gdańsk, maj 2019 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. WSPÓŁPRACA FINANSOWA	4
2.1. Zlecanie zadań w trybie otwartego konkursu ofert	5
2.2. Zlecanie zadań poza trybem otwartego konkursu ofert	8
2.3. Zlecanie zadań na podstawie przepisów innych niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	9
2.4. Inne formy wsparcia	10
3. WSPÓŁPRACA POZAFINANSOWA	13
3.1. Współpraca z zespołami o charakterze doradczym i konsultacyjnym	15
3.2. Udział w tworzeniu i konsultowaniu projektów aktów prawa miejscowego oraz projektów dokumentów o charakterze programowym i strategicznym	17
3.3. Wspólna realizacja zadań i projektów	18
3.4. Inne formy współpracy	23
4. BIURO DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	24
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z BADANIA POMORSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	27

1. WPROWADZENIE

27 listopada 2017 roku Sejmik Województwa Pomorskiego uchwalił „*Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018*”, który został przyjęty Uchwałą nr 435/XLI/17.

Celem głównym współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 był rozwój systemu wsparcia tworzonego przez i dla organizacji pozarządowych w celu skutecznej realizacji zadań publicznych.

Założone cele szczegółowe współpracy:

- 1) zwiększenie poziomu wiedzy na temat roli i znaczenia dialogu obywatelskiego, procesu konsultacji społecznych oraz możliwości wymiany tej wiedzy wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnych;
- 2) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w nowym okresie programowania 2014-2020;
- 3) kontynuowanie inicjatyw podejmowanych w partnerstwach międzysektorowych, w szczególności w działaniach długofalowych;
- 4) wzrost poziomu profesjonalizmu działania pomorskich organizacji pozarządowych dla skutecznej realizacji zadań publicznych.

Realizacja priorytetowych zadań w zakresie współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku obejmowała **obszary zadań publicznych**:

1. pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
2. wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
3. ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej;
4. działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
5. promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
6. działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
7. działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
8. działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
9. nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
10. kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
11. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;

12. ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
13. turystyka i krajoznawstwo;
14. działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
15. promocja i organizacja wolontariatu;
16. pomoc Polonii i Polakom za granicą;
17. przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
18. działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym w § 4. pkt. 1-17 Programu.

2. WSPÓŁPRACA FINANSOWA

Współpraca finansowa w 2018 r. odbywała się na zasadach określonych w:

- 1) ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688), zwanej dalej **ustawą** w formie:
 - a. powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b. wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.);
- 6) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, z późn. zm.);
- 7) ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512);
- 8) ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431, z późn. zm.);
- 9) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.);
- 10) ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, z późn. zm.);
- 11) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2018 r. poz. 1307, z późn. zm.);

- 12) ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 627, z późn. zm.).

2.1. Zlecanie zadań w trybie otwartego konkursu ofert

Zgodnie z zapisami § 6. *Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018* realizacja zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert została zaplanowana przez następujące komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, które przeprowadziły konkursy:

- Departament Edukacji i Sportu (DES) - 7
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) - 5
- Departament Turystyki (DT) - 1
- Departament Kultury (DK) - 1
- Departament Zdrowia (DZ) - 1

Łącznie w 2018 r. ogłoszonych zostało **15 otwartych konkursów ofert** na realizację zadań publicznych.

W 2018 roku wysokość środków **udzielonych** z budżetu Samorządu Województwa Pomorskiego na dofinansowanie zadań publicznych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym oraz podmiotom określonym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **w ramach otwartych konkursów ofert** wyniosła **6 539 170,00 zł.**, z czego dofinansowane podmioty wykorzystały **6 528 219,89 zł.** co stanowi **99,83 %** przekazanej kwoty.

Różnica pomiędzy przyznaną a niewykorzystaną kwotą dotacji wynika z tego, że organizacje pozarządowe nie wykorzystały w 100% otrzymanej dotacji lub nastąpił jej częściowy zwrot.

Tabela nr 1

Zestawienie dotyczące zadań publicznych **zleconych organizacjom pozarządowym** do realizacji **w formie wspierania:**

Lp.	Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
1.	DES-E	9	8	5	6	6	6	131 500,00	130 880,80
2.	DES-S	126	77	20	27	27	27	4 676 000,00	4 676 000,00
3.	ROPS	58	53	35	36	36	35	653 520,00	646 275,56
4.	DT	16	15	9	9	9	8	75 150,00	75 101,88
5.	DK	182	142	66	73	69	69	983 000,00*	982 938,00
	Razem	391	295	135	151	147	145	6 519 170,00	6 511 196,24

*Środki przeznaczone na zadanie z obszaru kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w budżecie na 2018 r. wyniosły 1 000 000zł. i w takiej wysokości rozdysponowane zostały przez Komisję Konkursową. Kwota w planie po zmianach wyniosła 983 000 zł (jedna organizacja zrezygnowała z realizacji zadania).

Tabela nr 2

Zestawienie dotyczące zadań publicznych **zleconych organizacjom pozarządowym** do realizacji w formie powierzenia:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotację	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DZ	3	3	1	1	1	1	20 000	17 023,65
Razem	3	3	1	1	1	1	20 000	17 023,65

Tabela nr 3

Zestawienie łączne z zadań zleconych w trybie otwartych konkursów ofert:

Lp.	Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotację	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
1.	DES-E	9	8	5	6	6	6	131 500,00	130 880,80
2.	DES-S	126	77	20	27	27	27	4 676 000,00	4 676 000,00
3.	ROPS	58	53	35	36	36	35	653 520,00	646 275,56
4.	DT	16	15	9	9	9	8	75 150,00	75 101,88
5.	DK	182	142	66	73	69	69	983 000,00	982 938,00
6.	DZ	3	3	1	1	1	1	20 000,00	17 023,65
	Razem	394	298	136	152	148	146	6 539 170,00	6 528 219,89

Tabela nr 4

Zestawienie **ofert wspólnych** (na podstawie m.in. art. 14 ust 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) składanych przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotację	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DK	1	2	0	0	0	0	0	0
Razem	1	2	0	0	0	0	0	0

Tabela nr 5

W ramach zadań Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej zostały przekazane środki organizacji pozarządowej na prowadzenie ośrodka adopcyjnego na podstawie **umowy wieloletniej** (wg poniższej tabeli):

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotację	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji na rok 2018	wykorzystana kwota dotacji
ROPS	1	1	1	1	1	1 (umowa zawarta na lata 2018-2022)	400 000	400 000

W 2018 roku Samorząd Województwa Pomorskiego przekazał na rzecz osób z niepełnosprawnościami kwotę w wysokości **1 100 000 zł**. Pozyskane środki z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** przekazane w trybie otwartego konkursu ofert zostały wykorzystane w kwocie **1 099 841,81 zł**, czyli w **99,9%** otrzymanej dotacji. Różnica pomiędzy przyznaną kwotą dotacji a wykorzystaną kwotą dotacji wynika z tego, że organizacje pozarządowe nie wykorzystały w 100% otrzymanej dotacji.

Tabela nr 6

Zestawienie łączne:

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotację	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
ROPS: PFRON	93	76	59	73	73	73	1 100 000,00	1 099 841,81

Tabela nr 7

Zestawienie szczegółowe:

Departament ROPS: PFRON	organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego		podmioty kościelne i wyznaniowe		spółdzielnie socjalne		spółki non-profit oraz kluby sportowe (w rozumieniu m.in. 3 ust. 3 pkt. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	
	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie
liczba złożonych ofert	82	0	4	0	1	0	6	0
liczba organizacji, które złożyły wnioski o dofinansowanie	68	0	2	0	1	0	5	0
liczba organizacji, którym przyznano dotacje	53	0	2	0	0	0	4	0
liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	64	0	4	0	0	0	5	0
liczba zawartych umów	64	0	4	0	0	0	5	0
liczba zrealizowanych umów	64	0	4	0	0	0	5	0
kwota przyznanych dotacji	968 000,00	0	71 000	0	0	0	61 000	0
wykorzystana kwota dotacji	967 841,81	0	71 000	0	0	0	61 000	0

2.2. Zlecanie zadań poza trybem otwartego konkursu ofert (tzw. małe granty)

W 2018 roku w ramach tzw. „małych dotacji”, na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Departament Kultury, Departament Edukacji i Sportu oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wsparły organizacje pozarządowe w realizacji zadań o charakterze ponadlokalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert, co prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 8

Zestawienie dotacji udzielonych na podstawie art. 19 a ustawy

Departament	liczba złożonych ofert	liczba podmiotów, które złożyły wnioski o dofinansowanie	liczba podmiotów, którym przyznano dotacje	liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	liczba zawartych umów	liczba zrealizowanych umów	kwota przyznanych dotacji	wykorzystana kwota dotacji
DK	3	3	3	3	3	3	23 000,00	22 938,00
DES:S	3	2	2	3	3	3	30 000,00	30 000,00
ROPS	5	5	4	4	4	4	33 980,00	33 980,00
Razem	11	10	9	10	10	10	86 980,00	86 918,00

2.3. Zlecanie zadań na podstawie przepisów innych, niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich wspierał działalność Lokalnych Grup Działania i Lokalnych Grup Rybackich (organizacja spotkań szkoleniowych) dotyczących realizacji działań wdrażanych przez LGD w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 m.in. poprzez udział w spotkaniach/wydarzeniach organizowanych przez LGD. W wyniku przeprowadzonego naboru do ogłoszenia o konkursie nr 2/2018 dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (partnerzy KSOW) na wybór operacji do realizacji w 2018 r. w ramach dwuletniego planu operacyjnego na lata 2018–2019 (PO 2018-2019) podpisane zostały umowy na realizację zgłoszonych operacji z 7 partnerami KSOW posiadającymi status organizacji pozarządowej:

- Lokalna Grupa Działania Wstęga Kociewia, operacja: „Kociewska Akademia Wiedzy - tworzenie (rozszerzanie) i wzmacnianie sieci kontaktów kociewskich LGD przez działania szkoleniowe i promocyjne” (formy realizacji operacji: warsztaty, konferencja, publikacje);
- Północnokaszubska Lokalna Grupa Rybacka, operacja: „Jak promować region i aktywizować mieszkańców Północnych Kaszub - inspiracje i przykłady w ramach cyklu działań ukierunkowanych na rzecz zwiększenia efektywności wdrażania projektów współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej Stowarzyszenia PLGR” (forma realizacji operacji: krajowe wyjazdy studyjne);
- Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby, operacja: „Organizacja warsztatów z wytwarzania produktów i potraw charakterystycznych dla obszaru Szwajcarii Kaszubskiej” (forma realizacji operacji: warsztaty);
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kaszubska Droga”, operacja: „Wyjazd studyjny pod nazwą "Inicjujemy współpracę międzynarodową"" (forma realizacji operacji: zagraniczny wyjazd studyjny);
- Związek Gmin Pomorskich, operacja: „Zadania samorządów lokalnych, gospodarczych aktywizujące obszary wiejskie województwa pomorskiego” (forma realizacji operacji: seminaria);
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy, operacja: „Lokalne Grupy Działania na rzecz Rezerwatu Biosfery UNESCO MaB Bory Tucholskie (formy realizacji operacji: konferencja, film promocyjny);
- Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrno”, operacja: „Wieś z historią, jadłem i teatrem płynąca: (formy realizacji operacji: warsztaty, konkurs).

Kwota dofinansowania: 256 945,60 zł.

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w 2018 r. zawarł 35 umów z organizacjami pozarządowymi, w tym 33 umowy wieloletnie. Środki finansowe przekazane w 2018 r. wyniosły 60 210 505,97 zł.

Wojewódzki Urząd Pracy przekazał organizacjom pozarządowym kwotę 3 123 238,21 zł. w ramach umów zawartych na realizację projektów wyłonionych do dofinansowania z naboru projektów w latach 2016-2017 a realizowanych w 2018 r. oraz 1 000,00 zł. na współorganizację Forum Partnerstwa i Współpracy.

Departament Zdrowia przekazał kwotę 60 000 zł. Polskiemu Towarzystwu Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Słupsku na realizację w 2018 roku zadania „Prowadzenie punktu konsultacyjno - diagnostycznego w Słupsku zgodnie z wytycznymi Krajowego Centrum ds. AIDS”.

Departamenty UMWP w 2018 r. przekazały organizacjom pozarządowym środki finansowe na podstawie ustaw innych, niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym środki pochodzące z Funduszy Europejskich w łącznej kwocie 63 651 689,78 zł.

Najtrudniejszym do oszacowania wskaźnikiem efektywności działań jest liczba adresatów działań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Wynika to z faktu, że większość działań jest skierowanych do ogółu społeczności i ma charakter otwarty. Niemniej jednak możemy przyjąć, że dofinansowane projekty miały bezpośrednie oddziaływanie na około 219 000 mieszkańców województwa.

2.4. Inne formy wsparcia

- 1) W 2018 roku Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego przekazał 6 pomorskim organizacjom pozarządowym 32 używane zestawy komputerowe.
- 2) 10 grudnia 2018 roku odbyło się coroczne spotkanie organizacji kombatanckich, środowisk osób represjonowanych zorganizowane przez Marszałka Województwa Pomorskiego. Koszty uroczystości dla 70 uczestników w wysokości **6 000 zł.** zostały pokryte ze środków Departamentu Zamówień Publicznych i Administracji.
- 3) **Pomorski Fundusz Pożyczkowy** Sp. z o.o. dzięki wsparciu kapitałowemu Samorządu Województwa Pomorskiego oferuje produkt pożyczkowy adresowany do pomorskich organizacji pozarządowych. PFP udzielił pożyczkę dla jednej organizacji pozarządowej w kwocie 80 000 zł z Programu Mikrofinansowania Pomorskich Organizacji Pozarządowych.
- 4) 27 października 2014 roku Sejmik Województwa Pomorskiego podjął uchwałę w sprawie ogłoszenia Konkursu na prowadzenie **Lokalnych Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich** w województwie pomorskim w miejscowościach: Gdańsk, Wejherowo, Słupsk, Chojnice i Malbork. Po rozstrzygnięciu konkursu, zgodnie z jego zasadami, z podmiotami wybranymi do prowadzenia Punktów w Gdańsku, Słupsku, Chojnicach i Malborku, niezaliczanymi do sektora finansów publicznych i nie działającymi w celu osiągnięcia zysku zostały podpisane umowy, na podstawie których dotacja celowa na realizację zadania udzielona została na podstawie art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W 2018 roku podmioty prowadzące ww. Lokalne Punkty Informacyjne ponownie otrzymały dotacje celowe na ten cel w wysokości **1 200 000 zł.**

5) **Biuro Współpracy Zagranicznej** w formie organizacyjno-finansowej pomocy wspierał działania organizacji pozarządowych, które zwracały się do Marszałka Województwa z prośbą o wsparcie ich międzynarodowych działań:

- Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

SWP co roku wspiera akcję organizacji paczek świątecznych dla dzieci polonijnych z Obwodu Kaliningradzkiego. Organizatorem akcji jest „Dom Polski” z Czerniachowska i Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Kwota dofinansowania: 3.600 zł;

- Stowarzyszenie „Szare Szeregi” oddział Morski

Stowarzyszenie „Szare Szeregi” organizuje co roku Akcję Letnią dla harcerzy polonijnych z Białorusi, Ukrainy i Litwy. Są to kolonie harcerskie na Pomorzu, których celem jest krzewienie tożsamości narodowej i doskonalenie znajomości języka polskiego (poprzez naukę polskich piosenek, wierszy i czytanie literatury). Dzieci poznają w tym czasie historię Polski oraz zwiedzają zabytki i miejsca Pamięci Narodowej znajdujące się w Województwie Pomorskim. Ponadto ważnym czynnikiem budowania więzi z ojczyzną przodków jest nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami z Pomorza, poprzez zabawy integracyjne, takie jak wspólne ogniska, szkolenia z technik harcerskich, wspólne kierowanie drużynami i zastępami. Inicjatywa ta jest wspierana przez różne JST z województwa. Kwota dofinansowania: 248 zł;

- Stowarzyszenie „Gdańska Fundacja Dobroczynności”

GFD od wielu lat zaprasza do Polski dzieci i młodzież z rodzin polskich na Białorusi. W 2018 roku zrealizowano warsztaty dla grupy młodzieży z Towarzystwa Młodzieży Polskiej, zrzeszonej przy Związku Polaków na Białorusi, których celem było kształtowanie elity kulturalnej wśród Polonii zamieszkującej na Grodzieńszczyźnie. Możliwość udziału w warsztatach stanowi swego rodzaju nagrodę dla młodzieży za trwanie w polskości, naukę języka polskiego oraz kultywowanie wartości narodowych. Podczas warsztatów młodzież miała okazję zapoznać się z dziedzictwem kulturowym i historycznym Polski i Województwa Pomorskiego, m.in. dzięki spotkaniom z politykami i działaczami społecznymi i opozycyjnymi z ruchu „Sierpnia 80”, którego Pomorze i miasto Gdańsk są kolebką. Ponadto w ramach warsztatów zorganizowano zajęcia z psychologii, dziennikarstwa oraz kultury i języka polskiego. Kwota dofinansowania: 3.000 zł;

- Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości

Samorząd Województwa Pomorskiego współorganizował wraz z Inkubatorem Starter (Gdańską Fundacją Przedsiębiorczości), Miastem Gdańsk oraz Washington Business Week Gdańską edycję warsztatów przedsiębiorczości Gdańsk Business Week. Co roku program jest realizowany w formie 6-dniowych warsztatów przedsiębiorczości i kreatywności skierowanych do około 100 uczniów. Warsztaty są prowadzone w języku angielskim przez amerykańską kadrę menadżerów, reprezentujących firmy takie jak Boeing, Apple i Microsoft, Kemira, Speednet, Neoteric, Alexander Mann Solutions, Deloitte we współpracy z innymi menedżerami z Polski. W tegorocznej edycji wzięło udział 86 uczestników w wieku 15-19 lat, w tym osoby pochodzące z Białorusi i USA. Kwota dofinansowania: 500 zł;

- Organizacja spotkania organizacji pozarządowych z Ukrainy, Białorusi i Mołdawii nt. reformy samorządowej.

Działania na rzecz wsparcia rozwoju innowacji:

- współpraca z uczelniami;
- współpraca z przedsiębiorcami;
- współpraca w ramach europejskiej sieci współpracy regionów na rzecz badań i innowacji (errin);
- współpraca w ramach nieformalnej sieci przedstawicielstw uczelni w Brukseli (unilion);
- współpraca w ramach sieci submariner.

Działania na rzecz rozwoju samorządów i podmiotów z terenu województwa pomorskiego:

- Komitet Regionów – w tym współpraca z polską delegacją oraz grupą epl (europejska partia ludowa).

Łącznie Biuro Współpracy Zagranicznej przekazał partnerom społecznym kwotę **7 348,40 zł**.

6) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** przekazał pomorskim organizacjom pozarządowym na rzecz wspólnie realizowanych projektów kwotę w wysokości **413 653,30 zł**, w tym:

- Fundacja Inicjowania Rozwoju „UP FOUNDATION” na wykonanie usługi utworzenia sieci Lokalnych For Międzysektorowych - rozwój lokalnych funduszy grantowych, współpraca z biznesem dla PES, OWES, JST, NGO.

Kwota dofinansowania w 2018 r.: 46 200,00 zł.

- Fundacja Społeczna Akademia Wdrażania Innowacji Technologicznych – współorganizacja VII Forum Inicjowania Rozwoju – konferencji międzysektorowej.

Kwota dofinansowania w 2018 r.: 20 000,00 zł.

- Umowa wieloletnia z dnia 21.09.2016 roku zawarta ze Stowarzyszeniem MORENA na utworzenie systemu zwiększania liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej poprzez współpracę podmiotów ekonomii społecznej z instytucjami edukacyjnymi.

Kwota dofinansowania w 2018 r.: 36 615,72 zł.

7) środki w ramach projektu POWER 2014-2020, Działania 2.8 – Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Kwota dofinansowania w 2018 r.: 310 837,58 zł.

8) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego przekazał ZHP Chorągiew Gdańska środki finansowe w wysokości **100 000,00 zł** na promocję województwa podczas Zlotu Związku Harcerstwa Polskiego w dniach 6 -16 sierpnia 2018 r. w Gdańsku w ramach obchodów 100- lecia Niepodległości Państwa Polskiego oraz 100-lecia Zjazdu Zjednoczeniowego Związku Harcerstwa Polskiego.

9) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego był zaangażowany przy współorganizacji Gali Nagrody Bursztynowego Mieczyka – **20 000,00 zł**

10) Przeprowadzenie badań „Kondycja III sektora w województwie pomorskim” przez Fundację Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych – **19 700,00 zł**.

Łącznie w ramach innych form wsparcia przekazano organizacjom pozarządowym środki finansowe w wysokości 1 766 701,70 zł.

Samorząd Województwa Pomorskiego dofinansował w 2018 roku działania organizacji pozarządowych na podstawie różnych ustaw, w różnych trybach wykorzystując również środki zewnętrzne, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 9

Lp.	Rodzaj środków finansowych	Przyznana kwota dofinansowania (w PLN)
1.	środki w ramach otwartych konkursów ofert UMWP	6 539 170,00
2.	środki w ramach podpisanej umowy wieloletniej (ROPS UMWP)	400 000,00
3.	środki w ramach tzw. „małych grantów”	86 980,00
4.	środki PFRON	1 100 000,00
5.	środki przekazane na podstawie ustaw innych niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym środki z funduszy europejskich	63 651 689,78
6.	inne formy wsparcia: inne środki w ramach współpracy departamentów UMWP z organizacjami pozarządowymi	1 766 701,70
Razem		73 544 541,48

3. WSPÓŁPRACA POZAFINANSOWA

Zgodnie z zapisami § 7. Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na rok 2018 współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi miała charakter finansowy lub pozafinansowy.

1. Współpraca finansowa odbywała się na zasadach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach, w tym w:
 - 1) ustawie w formie:
 - a) powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b) wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
2. Współpraca pozafinansowa odbywała się w następujących formach:
 - 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań oraz promowanie działalności organizacji i współpracy z Samorządem poprzez publikowanie na stronach internetowych Samorządu oraz na portalu regionalnym ważnych informacji, dotyczących zarówno działań Samorządu, jak i organizacji pozarządowych, w tym informacji o planowanych posiedzeniach Komisji Sejmiku, na których dyskutowane będą projekty aktów

prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych a także wydarzeń wynikających z realizowanych zadań publicznych;

2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, dotyczących szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej;

3) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z PRDPP;

4) tworzenie wspólnych zespołów międzysektorowych o charakterze doradczym lub inicjatywnym;

5) realizację wspólnych przedsięwzięć, w tym:

a) organizacja konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów, sesji, debat, festiwali, spektakli, konkursów, wystaw, plenerów, przeglądów, zawodów, imprez;

b) współpraca przy świadczeniu usług na rzecz lokalnej społeczności;

c) otwarte spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu dotyczące bieżących problemów i potrzeb mieszkańców Województwa;

6) obejmowanie patronatem Marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;

7) spotkania i konsultacje organizacji pozarządowych z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa za realizację zadań w poszczególnych sferach zadań publicznych;

8) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej, w szczególności z partnerami o podobnym działaniu w regionach partnerskich;

9) udostępnienie sal mieszczących się w siedzibie Urzędu, z przeznaczeniem na organizację przedsięwzięć związanych ze statutową działalnością organizacji pozarządowych zgodnie z obowiązującą uchwałą Zarządu;

10) wspólne diagnozowanie problemów i potrzeb organizacji pozarządowych w województwie pomorskim.

Ponadto współpraca odbywała się również na podstawie umów partnerskich określonych w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz tzw. *regrantingu*, w ramach którego współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi będzie się odbywać na zasadach opisanych w ustawie oraz w *Wieloletnim Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na lata 2016-2020*.

Poniżej opisane zostały poszczególne formy współpracy pozafinansowej.

3.1. Współpraca z zespołami o charakterze doradczym i konsultacyjnym

- **Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego (PRDPP)**

Rada jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym powołanym przez Marszałka Województwa Pomorskiego na wniosek 50 organizacji pozarządowych na mocy art. 41a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego kadencji 2016-2019 odbyła w 2018 roku 5 posiedzeń oraz podjęła 7 uchwał. Ponadto Rada aktywnie uczestniczyła w pracach Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego oraz pracach zespołu ds. interwencji Rad Działalności Pożytku Publicznego przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

- **Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych (PROP)**

Rada jest podmiotem reprezentującą pomorskie organizacje pozarządowe. Jej celem jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego województwa pomorskiego poprzez reprezentowanie, wzmacnianie i integrowanie sektora pozarządowego. PROP przy współpracy z PRDPP oraz pracownikami samorządowymi podejmował działania zmierzające do wdrożenia narzędzi realizacji Pomorskiego Systemu Współpracy i Wspierania Organizacji Pozarządowych.

- **Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych**

Zgodnie z zakresem kompetencji Rada zaopiniowała projekt Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego dotyczący podziału środków przyznanych zgodnie z algorytmem dla Samorządu Województwa Pomorskiego na zadania realizowane w 2018 roku. Jednym z jej zadań, jest wspieranie działalności organizacji pożytku publicznego, zgodnie z art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm). Ponadto Rada opiniuje akty prawa miejscowego m.in. coroczny projekt *Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi*. Obsługę organizacyjną, techniczną i merytoryczną prac Rady zapewniał Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

- **Kolegium ds. dziedzictwa kulturowo-historycznego**

Kolegium, reprezentujące stowarzyszenia i związki kombatanckie oraz osoby represjonowane woj. pomorskiego, funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr 331/318/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 03.04.2018 roku oraz Uchwały Nr 703/342/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 03.07.2018 roku. Kolegium pełni funkcję doradczo-konsultacyjną dla Zarządu Województwa Pomorskiego. W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia Kolegium. Członkowie Kolegium uczestniczyli we wszystkich uroczystościach historycznych i rocznicowych na terenie Trójmiasta (27 uroczystości), a także w miarę możliwości w miejscowościach województwa pomorskiego m.in. w Lasach Piaśnickich, Obozie KL Stutthoff, a także w Marszu Pamięci Zesłańców Sybiru w Białymstoku. Członkowie Kolegium nawiązali współpracę z Muzeum II Wojny Światowej m.in. w zakresie planowanej dokumentacji filmowej wspomnień historycznych, a także z Gdańskim Centrum Multimedialnym w zakresie prac nad multimedialnym cyklem „Lekcje historii” z udziałem kombatanatów.

- **Komitet Monitorujący RPO WP na lata 2014-2020**

Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzi w skład Komitetu Monitorującego RPO WP na lata 2014-2020 i na tym forum współpracują z Departamentem Programów Regionalnych, który prowadzi sekretariat Komitetu Monitorującego oraz współpracuje z Komitetem Monitorującym wykonując zadania Instytucji Zarządzającej RPO WP na lata 2014-2020. Komitet współpracuje również z Departamentem Europejskiego Funduszu Europejskiego. W ramach 2 posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO WP, które odbyły się w 2018 r. konsultowano kwestie dotyczące Programu, w tym kryteria wyboru projektów.

- **Pomorskie Forum Terytorialne**

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego określając podmioty zaangażowane w jej realizację, wskazuje regionalne forum terytorialne jako ciało o charakterze opiniotwórczo-konsultacyjnym, powołane dla kształtowania i stymulowania debaty regionalnej. Wśród głównych zadań PFT znajdują się: analiza kluczowych procesów i zjawisk zachodzących w regionie z uwzględnieniem oddziaływania polityk i strategii krajowych i wspólnotowych, analiza postępu realizacji i efektów SRWP i RPS oraz formułowanie opinii i rekomendacji w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionu.

W 2018 r. odbyło się jedno posiedzenie Forum pt. EKOmobilność – przyszłość, która zaczęła się wczoraj. Spotkanie zostało poświęcone trendom i perspektywom rozwoju EKOmobilności w kraju i na Pomorzu. Debatowano o znaczeniu realizowanych dotąd w regionie i w kraju projektów oraz wpływie EKOmobilności na konkurencyjność, jakość życia mieszkańców, energetykę i kondycję ekologiczną ośrodków miejskich.

- **Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna**

Komisja jest ciałem doradczo-opiniującym, którego zakres współpracy dotyczy przede wszystkim problematyce zagospodarowania przestrzennego. W 2018 r. odbyły się 4 posiedzenia WKUA poświęcone *Raportowi o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego*, koncepcji przebiegu połączeń drogowych do projektowanych węzłów drogowych Obwodnicy Metropolitalnej Trójmiasta, weryfikacji obszarów chronionego krajobrazu oraz opracowania *Kolej metropolitalna jako stymulator aktywizacji przestrzeni regionu. Studium pasma kartusko-kościerskiego*.

- **Zespół Międzysektorowy**

Zespół powstał do współpracy przy opracowaniu, monitoringu i ewaluacji Programów Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi; funkcjonuje na mocy Uchwały Nr 127/304/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 13.02.2018 roku oraz Uchwały Nr 702/342/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 03.07.2018 roku. Zespół składa się z przedstawicieli Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej – Biura ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Głównym zadaniem Zespołu w roku 2018 były prace nad Programem Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na rok 2019.

Inne zespoły to:

- Kapituła Pomorskiej Nagrody Artystycznej
- Kapituła Nagrody Teatralnej Marszałka Województwa
- Komisja Doradcza Opiniująca Wnioski o Stypendia dla Twórców Kultury
- Kapituła Nagrody Bursztynowego Miecznika
- Kapituła Nagrody Bursztynowy Katamaran
- Kapituła opiniująca wnioski o stypendia sportowe Marszałka Województwa Pomorskiego
- Komisje konkursowe oceniające wnioski składane w otwartych konkursach ofert
- Zespół Monitorujący Realizację Zadań w Zakresie Przeciwdziałania Zjawiskom Patologii Społecznej na Terenie Województwa Pomorskiego
- Pomorska Rada Ekspertów ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom
- Pomorska Rada ds. Polityki Senioralnej
- Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Wojewódzka Rada ds. Rodziny
- Zespół zadaniowy ds. regionalnej polityki imigracyjnej;
- Zespół ds. partycypacji społecznej;

3.2. Udział w tworzeniu i konsultowaniu projektów aktów prawa miejscowego oraz projektów dokumentów o charakterze programowym i strategicznym

Konsultacje kluczowych dokumentów o charakterze programowym lub strategicznym z pomorskimi organizacjami pozarządowymi odbywają się przede wszystkim na podstawie uchwały nr 1232/LI/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie *określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z wojewódzką radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.*

Najczęstszymi formami konsultacji projektów aktów normatywnych, dokumentów programowych lub strategicznych stosowanymi w Urzędzie są:

- wgląd do materiałów w siedzibie Urzędu i przedstawienie uwag/opinii,
- dostęp do projektu dokumentu na stronie www,
- uczestnictwo w pracach grupy roboczej,
- uczestnictwo w spotkaniach konsultacyjnych,
- zaopiniowanie projektu dokumentu po otrzymaniu pocztą elektroniczną,
- zaopiniowanie projektu dokumentu po otrzymaniu pocztą tradycyjną,
- spotkania robocze z poszczególnymi organizacjami/ciałami reprezentującymi środowisko organizacji pozarządowych.

Niektóre z konsultowanych dokumentów:

- Projekt *Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2019*. Zespół Międzysektorowy, w skład którego wchodzi: Pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, przedstawiciele Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego i Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych przygotował projekt Programu, który był opracowany we współpracy z departamentami Urzędu, a następnie Program poddano konsultacjom społecznym z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- Projekt zmiany *Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie ochrony zdrowia Zdrowie dla Pomorzan*;
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego o *zmianie uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów dla twórców kultury*;
- Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego na rok 2019,
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w *sprawie Otomińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*;
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w *sprawie Przywidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*;
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w *sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni*;
- Projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia *ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018*;
- Projekt zmiany *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP)*.

3.3. Wspólna realizacja zadań i projektów

Najważniejsze działania podejmowane w 2018 r. przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego:

Departament Zdrowia:

W dniu 13 grudnia 2018 r. w Gdańsku odbyło się IV Sympozjum pt. Zintegrowana Opieka Zdrowotna – w poszukiwaniu nowych modeli, zorganizowane przez UMWP we współpracy z Pomorskim Związkiem Pracodawców Ochrony Zdrowia oraz Polskim Towarzystwem Programów Zdrowotnych. Była to czwarta z cyklu regionalnych konferencji, których celem jest propagowanie idei tworzenia ekosystemu organizacji i instytucji, sprzyjającego powstawaniu i wdrażaniu modeli w zakresie opieki zintegrowanej i telemedycyny. Kluczowymi tematami dyskusji panelowych były: ochrona zdrowia psychicznego w Polsce – w poszukiwaniu modelu skoncentrowanego na

człowieku, czy jesteśmy gotowi do wyjścia poza „silosy” w opiece geriatrycznej i senioralnej?, rola podstawowej opieki zdrowotnej w nowych modelach opieki koordynowanej.

Samorząd Województwa Pomorskiego wraz z Ośrodkiem Chorób Rzadkich przy Poradni Genetycznej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku, Fundacją Parent Project Muscular Dystrophy oraz Gdańskim Uniwersytetem Medycznym był współorganizatorem konferencji „Funkcjonowanie dziecka z Chorobą Rzadką w społeczeństwie”, która odbyła się 15 maja 2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego.

Interdyscyplinarna Konferencja Paliatywna Pomorskiego Hospicjum dla Dzieci „Wybrańcy bogów umierają wcześniej...” odbyła się w dniach 7-8 września 2018 r. w Gdańsku w Hotelu Mercure Gdańsk Stare Miasto. Konferencja skierowana była do praktyków z różnych dziedzin medycyny, którzy na co dzień stykają się z tematyką uporczywej terapii w klinikach szpitalnych, a także do całego środowiska medycyny paliatywnej zarówno opieki nad dorosłymi jak i dziećmi z całej Polski. Konferencja została objęta Patronatem Honorowym Marszałka WP Mieczysława Struka a SWP współfinansowało część wydatków związanych z jej organizacją.

Departament Turystyki ściśle współpracował z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz z Lokalnymi Organizacjami Turystycznymi z regionu. Departament Turystyki rozpoczął w 2017, jako Parter Projektu, współpracę z PROT (Lider Projektu) przy realizacji projektu "Biking South Baltic! Promotion and development of the Baltic Sea Cycle Route (Route No.10) in Denmark, Germany, Lithuania, Poland and Sweden" w ramach programu Współpracy Transgranicznej Interreg Południowy Bałtyk na lata 2014 – 2020. Projekt będzie realizowany do końca 2019 roku.

Departament Kultury współpracuje z przedstawicielami organizacji pozarządowych w kapitule Pomorskiej Nagrody Artystycznej, Nagrody Teatralnej Marszałka Województwa, a także komisji opiniującej wnioski o stypendium dla twórców kultury finansowanego z budżetu województwa pomorskiego.

Biuro Współpracy Zagranicznej podpisało w roku 2018 umowy o wolontariacie z 3 osobami – przedstawicielami młodzieży (min. reprezentanci Młodzieżowej Rady Województwa Pomorskiego), którzy uczestniczą z ramienia regionu w projektach młodzieżowych prowadzonych przez Euroregion Bałtyk, BSSSC, Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej współpracował z Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku, Witkac Sp. z o.o. oraz hiszpańskim stowarzyszeniem Asociacion Smilemundo z Barcelony w ramach partnerskiego projektu „Model na więcej”. Celem realizacji projektu jest wypracowanie wspólnie z Partnerem zagranicznym na podstawie jego doświadczenia i wiedzy rozwiązania dotyczącego współpracy jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami ekonomii społecznej w zakresie dostarczania usług publicznych.

Departament Programów Regionalnych:

- Doradztwo i wsparcie merytoryczne

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów Regionalnych) w ramach prowadzonej działalności informacyjnej prowadził konsultacje bezpośrednie, telefoniczne mailowe oraz indywidualne u klienta. Odbiorcami tych działań były m.in. organizacje pozarządowe.

- Inicjowanie, współorganizowanie i koordynowanie wspólnych działań i przedsięwzięć.

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów Regionalnych), w ramach prowadzonej przez siebie działalności współpracował z organizacjami pozarządowymi, w tym LPI FE będących w strukturach ngo i koordynuje wspólne działania informacyjne.

- Organizowanie szkoleń i warsztatów adresowanych do organizacji pozarządowych.

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (przy Departamencie Programów Regionalnych) w ramach prowadzonej przez siebie działalności informacyjnej organizował w 2018 roku szereg spotkań informacyjnych (otwartych i zamkniętych), szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, warsztatów i mobilnych punktów informacyjnych, w których udział brali przedstawiciele organizacji pozarządowych z województwa pomorskiego.

- Współpraca w ramach Komitetu Monitorującego RPO WP.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzi w skład Komitetu Monitorującego RPO WP na lata 2014-2020 i na tym forum współpracują z Departamentem Programów Regionalnych, który prowadzi sekretariat Komitetu Monitorującego oraz współpracuje z Komitetem Monitorującym wykonując zadania Instytucji Zarządzającej RPO WP na lata 2014-2020.

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego podejmował działania we współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- Promocja dobrych rozwiązań przestrzennych na poziomie regionalnym i lokalnym; w tym m.in. poprzez organizację *Konkursu na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Pomorskiego*.

• Organizacje pozarządowe uczestniczyły w bezpłatnym szkoleniu dotyczącym możliwości współfinansowania przedsięwzięć w ramach następujących programów Polska-Rosja, Południowy Bałtyk oraz Norweski Mechanizm Finansowy.

- Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego w Gdańsku współpracuje z Towarzystwem Urbanistów Polskich Oddział w Gdańsku w ramach organizacji *Konkursu na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Pomorskiego*.

• Od roku 2017, trwają prace nad uruchomieniem pomorskiego funduszu obywatelskiego. Celem strategicznym funduszu będzie budowanie wysokiej jakości kapitału społecznego, przede wszystkim poprzez aktywizowanie lokalnych wspólnot do realizowania działań społecznych i obywatelskich, będących efektem partnerskiej współpracy osób prywatnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego. W horyzoncie wieloletnim działalność funduszu przyczyni się do wzmocnienia partycypacji społecznej, wielosektorowego dialogu i współpracy, rozwoju społecznej odpowiedzialności biznesu, a także budowania potencjału organizacji pozarządowych.

W roku 2018 SWP prowadził działania koncepcyjne i analityczne prowadzące do uruchomienia Funduszu, w tym zorganizowano warsztaty z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorców (luty i październik 2018 r.), a także panel ekspertów, w tym z sektora pozarządowego (maj 2018 r.).

Departament Rozwoju Gospodarczego współpracował merytorycznie z:

- Zarządem Stowarzyszenia Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk Adriatyk, którego członkiem jest województwo pomorskie, celem wspólnego lobbowania na rzecz kluczowych projektów infrastrukturalnych w polskiej części Korytarza Bałtyk Adriatyk;
- Związkiem Miast i Gmin Morskich, którego członkiem jest województwo pomorskie w celu lobbowania na rzecz rozwoju małych portów morskich;

Departament Rozwoju Gospodarczego wspierał działania organizacji pozarządowych:

- Nieodpłatne użyczenie licencji logo Pomorskie Dni Energii przy organizacji cyklu imprez wystawienniczo-konferencyjnych – współpraca SWP ze Stowarzyszeniem „Pomorskie w Unii”;
- Wsparcie działalności organizacji Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć w Kampanii „Więcej niż energia” poprzez umożliwienie nieodpłatnego wykorzystania logotypu województwa w czasie trwania kampanii;
- Współpraca z fundacją Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową - w oparciu o umowę zawartą z Województwem Pomorskim, Instytut publikował w 2018 na łamach swojego portalu internetowego pn. Pomorski Przegląd Gospodarczy analizy o charakterze naukowo-badawczym dotyczące rozwoju gospodarczego województwa pomorskiego;
- Promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży szkolnej poprzez wsparcie Fundacji Inspirujące Przykłady;
- Współpraca w ramach Inteligentnych Specjalizacji Pomorza.

Wojewódzki Urząd Pracy:

- Pomorskie Forum Partnerstwa i Współpracy

Działania w ramach Pomorskiego Forum Partnerstwa i Współpracy odbyło się w Gdyni w dniu 14 września 2018 r. Celem Pomorskiego Forum Partnerstwa i Współpracy jest rozwój regionalnej współpracy międzysektorowej, w tym w zakresie problematyki rynku pracy, a także integrowanie działań w zakresie polityki społecznej, aktywności obywatelskiej, rozwoju instytucjonalnego organizacji pozarządowych, rozwoju Ekonomii Społecznej.

WUP w Gdańsku włączył się w realizację przedsięwzięcia poprzez prezentację Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy o sytuacji na rynku pracy województwa pomorskiego, w tym w szczególności o biernych zawodowo, osób starszych, cudzoziemców, a także zorganizowanie stoiska na którym można było zgłosić przystąpienie do partnerstwa Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy.

- Imigranci na rynku pracy

Współpraca merytoryczna przy organizacji Seminarium Dobrych Praktyk Publicznych Służb Zatrudnienia z województwa pomorskiego oraz wsparcie merytoryczne Stowarzyszenia Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII) – w ramach organizowanej konferencji w dniu 09.04.2018 r. pt. „Wyzwania dla samorządu terytorialnego w dobie migracji ekonomicznej”; współpraca z CWII w ramach prac Gdańskiego Modelu Integracji Imigrantów oraz Zespołu zadaniowego ds. regionalnej polityki migracyjnej;

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot) oraz Centrum Myśli Strategicznych – współpraca merytoryczna przy organizacji IV Forum Inicjatyw na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej;

Stowarzyszenie Morena – udział i wsparcie merytoryczne ze strony pracowników WUP w Gdańsku w trakcie Targów „Czas na Młodzież” w dniach: 15-16.05.2018 r. i 24-25.09.2018 r.;

Organizacja i prowadzenie warsztatów dla klientów organizacji pozarządowych, udział w przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje, udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w przedsięwzięciach organizowanych przez WUP w Gdańsku (m.in. spotkania subregionalnych grup roboczych, konferencja, szkolenie), wsparcie w promocji wydarzeń organizowanych przez WUP;

Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które mają swoje przedstawicielstwo w Pomorskiej Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy, w ramach realizacji zadań Rady w obszarze regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich;

- Warsztaty i konferencje z udziałem organizacji pozarządowych:

Warsztaty „Aktywni z pasją” skierowane do seniorów - wspólna organizacja warsztatów;

Warsztaty „Kariera od nowa” skierowane do osób biernych zawodowo – organizacja i przeprowadzenie warsztatów dla klientów organizacji pozarządowych;

Warsztaty „Marzec na obcasach” skierowany do kobiet;

Konferencja „Doradztwo zawodowe wobec różnorodności kulturowej - perspektywy i wyzwania” – skierowana do instytucji i podmiotów zajmujących się poradnictwem zawodowym w zakresie kształtowania kompetencji międzykulturowych w poradnictwie zawodowym - udział w konferencji przedstawicieli NGO;

Szkolenie „Kompetencje międzykulturowe. Świadczenie usług imigrantom” dotyczącego aspektów formalno-prawnych zatrudniania cudzoziemców oraz świadczenia usług doradczych - udział w szkoleniu przedstawicieli NGO;

Spotkania subregionalnych grup roboczych w ramach Pomorskiego systemu Poradnictwa Zawodowego- udział przedstawicieli NGO.

3.4. Inne formy współpracy

- Udział Marszałka Województwa Pomorskiego, członków Zarządu Województwa Pomorskiego, Pełnomocnika Marszałka Województwa Pomorskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi i innych dyrektorów departamentów lub ich przedstawicieli w przedsięwzięciach organizowanych przez organizacje pozarządowe.
- Objęcie **honorowym Patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego 433 wydarzeń** istotnych dla rozwoju Pomorza i jego mieszkańców.
- **Pomorskie Forum Pełnomocników.** Dnia 19 czerwca 2018 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego odbyło się Pomorskie Forum Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Głównym tematem spotkania była współpraca międzysektorowa, w tym możliwości działania w ramach CSR, partnerska współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz wsparcie III sektora w województwie pomorskim przez Pomorską Sieć Centów Organizacji Pozarządowych. W spotkaniu wzięło udział 45 osób, z czego 12 osób to przedstawiciele pomorskich organizacji pozarządowych.
- **Europejski Tydzień Regionów i Miast.** Z inicjatywy Marszałka Województwa Pomorskiego, Przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia „Pomorskie w Unii Europejskiej” został zorganizowany wyjazd dla przedstawicieli organizacji pozarządowych na Europejski Tydzień Regionów i Miast 2018 w Brukseli. Była to 16. edycja tego wydarzenia odbędzie się w dniach 8-11 października 2018 r. w Brukseli, odbywająca się pod hasłem przewodnim „Za silną unijną polityką spójności po 2020 r.”. Wydarzenie poświęcone było dyskusjom regionów i miast na temat przyszłej polityki spójności oraz przyszłości Unii Europejskiej oraz prezentacji dobrych praktyk w zakresie realizacji projektów europejskich.
- **Nagroda Bursztynowego Mieczyka im. Macieja Płazyńskiego** jest wieloletnią, międzysektorową, partnerską inicjatywą w województwie pomorskim. Jej głównym celem jest wzmocnienie i docenienie sektora obywatelskiego oraz poniesienie prestiżu i etosu pracy w organizacjach pozarządowych, a także poszerzenie aktywności społeczności lokalnych. XXIV Gala Nagrody Bursztynowego Mieczyka odbyła się 14 grudnia 2018 r. w siedzibie Europejskiego Centrum Solidarności. Zgromadziła ok. 400 osób - przedstawicieli lokalnych władz, przedstawicieli Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałka Senatu, Rzecznika Praw Obywatelskich, Wojewody Pomorskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, partnerów projektu, członków i wolontariuszy organizacji pozarządowych oraz mieszkańców województwa pomorskiego.

W 2018 roku nagrody główne otrzymali:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej Junona;
2. Związek Stowarzyszeń Bank Żywności w Trójmieście;
3. Stowarzyszenie MONAR;
4. Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego.

Nagrody specjalne zostały wręczone organizacjom:

1. Nagrodę Stowarzyszenia Pomorskie w Unii otrzymało Stowarzyszenie Akwedukt;
2. Nagrodę Marszałka Senatu otrzymało Towarzystwo Edukacyjne LOKOMOTYWA;
3. Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymało Stowarzyszenie Miłośników Pieśni Patriotycznej;
4. Nagrodę Rzecznika Praw Obywatelskich otrzymało Stowarzyszenie Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek;
5. Nagrodę Debiut Roku otrzymała Fundacja Równe Szanse w Edukacji;
6. Dyplomem uznania dla Kociński Społecznik został nagrodzony Marian Noworolski przez Senatora RP Antoniego Szymańskiego.

- **Fundacja Społeczna Akademia Wdrażania Innowacji Technologicznych, Fundacja Inicjowania Rozwoju „UP Foundation”** w 2018 roku zorganizowała we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, Miastem Gdańsk i Partnerem biznesowym – POLPHARMA S.A. 7. Forum Inicjowania Rozwoju. Jest to największe w województwie spotkanie pomorskich organizacji pozarządowych, biznesu i samorządu. Forum odbyło się dnia 25 października 2018 r. pod hasłem "Wizja i Wrażliwość - Pomorze na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju". Podczas wydarzenia uczestnicy mieli możliwość uczestniczyć w szeregu wystąpień i dyskusji w zakresie wybranych celów zrównoważonego rozwoju, spotkań z praktykami z obszaru m.in. ekonomii społecznej, angażowanie społeczności lokalnej, partnerstw międzysektorowych, a także brać udział w warsztatach z zakresu wolontariatu pracowniczego w organizacji, społecznej odpowiedzialność biznesu oraz partnerstwa międzysektorowego.
- **Fundacja Inicjowania Rozwoju „UP Foundation”** kontynuowała działania w ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego i zorganizowała **Lokalne Fora Międzysektorowe** we wszystkich subregionach województwa. W forach wzięli udział przedstawiciele biznesu, podmiotów ekonomii społecznej, środków wsparcia ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych. Celem spotkań jest proces budowy sieci współpracy lokalnych for międzysektorowych, integrację działań zwiększających trwałość istniejących partnerstw i kooperatyw, jak również inicjujących nowe kontakty i partnerstwa z udziałem pracodawców i przedsiębiorców.

4. **BIURO DS. WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**

Ważnym elementem realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi w 2018 r. były działania wspierające organizacje pozarządowe. W celu wdrażania rozwiązań prowadzących do budowania Pomorskiego Systemu Współpracy i Wspierania Organizacji Pozarządowych utworzone zostało 1 stycznia 2018 roku **Biuro ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi**, zwane dalej Biurem (w strukturze Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej), kierowane przez **Pełnomocnika Marszałka Województwa Pomorskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi**

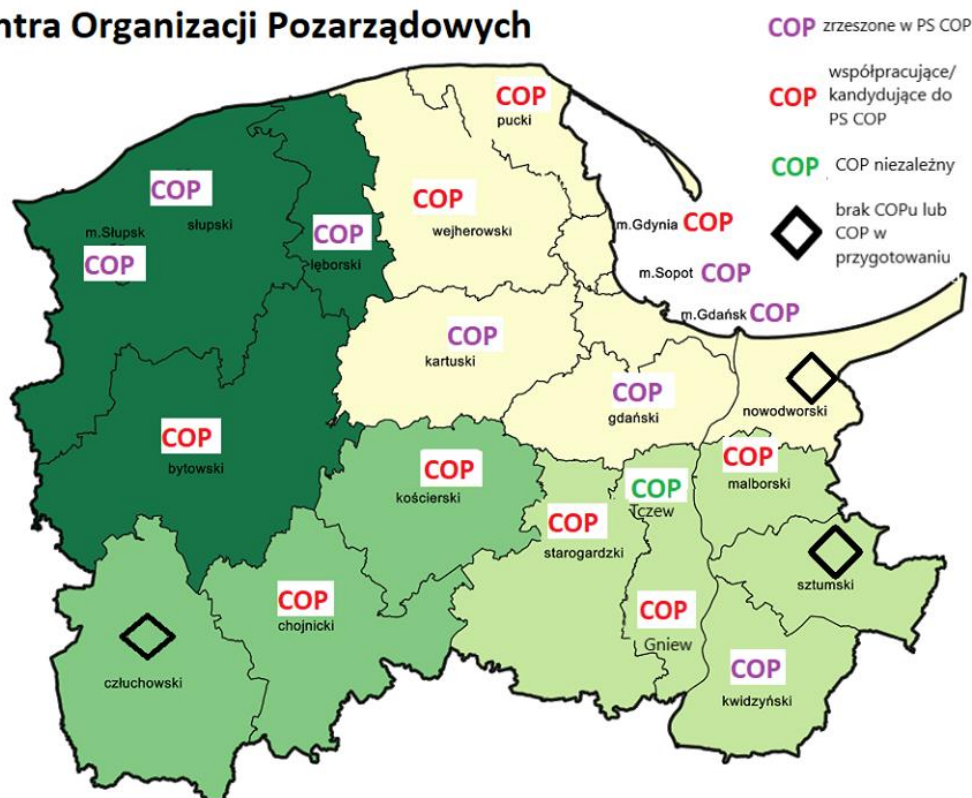
Najważniejszymi zadaniami Biura są:

- koordynacja działań Samorządu Województwa Pomorskiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- przygotowywanie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz sprawozdań z ich realizacji,
- projektowanie i wdrażanie nowych narzędzi współpracy,
- wzmacnianie roli Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w regionie a także Rad Pożytku Publicznego,
- zlecanie realizacji zadań publicznych.

Najważniejsze działania Biura w 2018 r.:

- 1) działania monitorujące i analityczne kondycji III sektora; równolegle z badaniami ogólnopolskimi zostało przeprowadzone **„Badanie Kondycji III sektora”** – realizatorem badania było Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych;
- 2) zorganizowanie szkoleń, łącznie dla 200 przedstawicieli organizacji pozarządowych, z zakresu stosowania RODO (12.05.2018; 15.06.2018), warsztaty dla 20 przedstawicieli organizacji pozarządowych „Jak budować współpracę międzysektorową” (18-19.10.2019);
- 3) akcje i działania wolontarystyczne:
 - organizacja zbiórki darów dla poszkodowanego w wypadku imigranta i opiekującej się nim jego rodziny (we współpracy ze Stowarzyszeniem Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek),
 - wyjazd w ramach wolontariatu pracowniczego UMWP do Leśnictwa Kłodno i udział w wydarzeniu „Sadzimy Las dla Niepodległej” organizowanym przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku i Chorągiew Gdańską ZHP – 88 osób (pracowników UMWP z rodzinami.
 - udział w akcji na rzecz hospicjów „Pola Nadziei”.
- 4) przeprowadzenie, monitorowanie i rozliczenie zadań zleconych w ramach konkursu na realizację zadań publicznych w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- 5) wdrożenie regrantingu - w ramach realizacji zadania „Stymulowanie powstawania oraz wzmacniania istniejących sieciowych struktur organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz sektora pozarządowego. Wspieranie prowadzenia powiatowych Centrów Wsparcia dla pomorskich organizacji pozarządowych m.in. w zakresie doradztwa, mentoringu, organizacji szkoleń i warsztatów oraz organizacji powiatowych spotkań sieciujących”. W wyniku realizacji zadania powstały 3 nowe centra wsparcia oraz wsparto bezpośrednio dotacją kolejne 3 działające, profesjonalizujące się centra wsparcia. **Realizacja powyższego zadania jest elementem budowanego systemu wspierania organizacji pozarządowych;**

Centra Organizacji Pozarządowych

Centra Organizacji Pozarządowych funkcjonujące w województwie pomorskim

- 6) powołanie: Zespołu Międzysektorowego oraz Zespołu ds. partycypacji społecznej, mających za zadanie wspólne z Samorządem Województwa Pomorskiego, planowanie współpracy, realizację zadań oraz wdrażanie narzędzi służących rozwojowi współpracy; koordynowanie prac;
- 7) powołanie Kolegium ds. Dziedzictwa Kulturowo-Historycznego oraz koordynowanie jego prac;
- 8) przygotowanie koncertu dla środowiska organizacji kombatanckich, osób represjonowanych z okazji rocznicy Konstytucji III maja – Opera Bałtycka (3.05.2018);
- 9) przygotowanie wspólnie z Zespołem Międzysektorowym projektu *Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2019* oraz przeprowadzenie konsultacji;
- 10) udział przedstawicieli Biura w ogólnopolskich sieciach – Forum Wojewódzkich Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz Konwencie Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego;
- 11) zlecenie i współrealizacja zadania „Podnoszenie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego na rzecz integracji imigrantów. Zadanie szczególnie ważne, realizowane przez Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, identyfikujące luki kompetencyjne samorządów i podnoszące ich kompetencje w zakresie integracji imigrantów ze społecznościami lokalnymi. Realizacja tego zadania dała początek nowemu modelowi współpracy z organizacjami. Zlecone zadanie wymagało dużego zaangażowania po stronie Samorządu Województwa Pomorskiego w działaniach prowadzonych wśród samorządów lokalnych;

- 12) prowadzenie i obsługa prac Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 13) wzmacnianie sieci pomorskich Pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi – organizacja forum, udział w spotkaniach lokalnych, informowanie o ogólnopolskich i regionalnych inicjatywach, wydarzeniach; doradztwo, konsultacje;
- 14) udział w Radzie Programowej Funduszu Inicjowania Rozwoju, współpraca przy 4 edycji konkursu grantowego w ramach Funduszu Inicjowania Rozwoju;
- 15) bieżąca współpraca z pomorskimi organizacjami pozarządowymi.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z BADANIA POMORSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

1/ Wnioski wynikające z badania „Kondycja III sektora w województwie pomorskim”

- Zdecydowana większość organizacji nie jest wyodrębnionym oddziałem lokalnym szerszej struktury. Niespełna 1/3 organizacji należy do krajowych lub międzynarodowych porozumień organizacji pozarządowych. Najwięcej organizacji (około 1/3) jest relatywnie nowych, tzn. powstałych w latach 2010 - 2015. Znaczna (także około 1/3) jest też liczba podmiotów, które powstały w okresie 2000-2009. Organizacje działają przede wszystkim w skali lokalnej i regionalnej. Dominującą strategią jest prowadzenie aktywności w skali województwa / regionu, a tylko nieznacznie rzadziej jest ono podejmowane w skali powiatu lub gminy.
- Organizacje najczęściej są aktywne na polu sportu, turystyki i rekreacji oraz edukacji i wychowania (ponad połowa wszystkich podmiotów). Organizacje mają też swoje dominujące profile działalności. W tej kategorii zdecydowanie na czele rankingu znajduje się działalność sportowa i turystyczno-rekreacyjna, a za nią w zestawieniu znajduje się kultura i sztuka. Ponad połowa organizacji posiada dane na temat liczby odbiorców, którzy korzystają z działań organizacji. Jedynie 1/4 nie tylko dane posiada, ale je też regularnie analizuje.
- Najbardziej powszechną formą działania jest organizowanie wydarzeń, na przykład koncertów czy festynów – taką aktywność podejmuje 3/4 podmiotów. Popularne jest także świadczenie usług członkom lub klientom organizacji i prowadzenie działalności informacyjnej na temat podmiotu. Dominującą grupą, na rzecz której działają organizacje, są dzieci i młodzież. Swoją aktywność orientuje na tę grupę 3/4 podmiotów. Niewiele mniej kieruje ofertę do lokalnej społeczności.
- W zarządzie organizacji zasiadają przeciętnie 4 osoby. Jeśli w zarządzie organizacji znajdują się kobiety, najczęściej jest to jedna lub dwie reprezentantki. Udział kobiet w zarządach jest zbliżony do udziału mężczyzn. Skład zarządu organizacji jest raczej stały. Prawie w co drugiej organizacji obecny zarząd jest pierwszym od założenia organizacji lub nie zmienił się od czasu poprzedniej kadencji. Podmioty działają raczej w oparciu o zaangażowanie członków zarządu, a podejmowanie decyzji bez ich udziału jest wówczas niemożliwe. Struktury organizacji są też raczej płaskie, to znaczy oprócz zarządu w podmiotach wyodrębnianie innych szczebli i stanowisk nie jest normą.

- W strukturze pracowników organizacji ze względu na sposób realizowanej współpracy dominuje nieregularne zatrudnianie osób na jednorazowe umowy o dzieło lub zlecenia (ponad połowa przypadków). W przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w organizacji w ten sposób pracuje średnio ponad 7 pracowników. Łączna średnia liczba stałych współpracowników w organizacji wynosi niespełna 6, z czego ponad 3 osoby to kobiety. W ostatnim roku w 2/3 organizacji liczba i skład stałych pracowników nie uległy zmianie. Średnio w jednej organizacji jest około 60 członków.
- W 2/3 organizacji w ich pracach biorą udział wolontariusze. Średnio z jedną organizacją związanych jest niespełna 20 wolontariuszy, z czego 5 to aktywni współpracownicy. 2/3 organizacji poszukiwało wolontariuszy poprzez znajomych, rodzinę lub dotychczasowych współpracowników. 1/3 zamieszczała ogłoszenia w internecie lub podejmowała współpracę ze szkołami i uczelniami wyższymi.
- W 1/3 instytucji odbywały się szkolenia wewnętrzne i/lub brano udział w szkoleniach zewnętrznych. W 4 na 10 podmiotach nie prowadzi się żadnych działań mających na celu podnoszenie kompetencji pracowników. Zdaniem badanych w organizacjach najbardziej przydatne byłyby szkolenia z zakresu pozyskiwania funduszy – pisanie wniosków na konkursy oraz poszukiwania źródeł finansowania.
- W próbie dominują organizacje, których przychody oscylują w przedziale powyżej 10.000 PLN do 50.000 PLN (1/4 wszystkich podmiotów). Organizacji, które rejestrują takie koszty, jest nieznacznie więcej. 3 na 10 podmiotów nie posiadało zapewnionych żadnych środków na działalność w 2018 roku na początku marca tego roku. 4 na 10 podmiotów prowadzi odpłatną działalność statutową, a 15% – działalność gospodarczą. Ponad połowa organizacji nie pobiera w żadnej formie opłat za generowane produkty czy świadczone usługi.
- Organizacje pozyskują finansowanie na prowadzenie działalności z różnych źródeł. Najczęściej korzysta się w tym celu z pozyskiwania składek członkowskich (3/4 uprawnionych organizacji). Kluczowym narzędziem finansowania podmiotów są źródła samorządowe – w ten sposób budżety buduje ponad 6 na 10 organizacji. Zdecydowanie największy udział procentowy w budżecie organizacji stanowią środki pozyskane w ramach programów Komisji Europejskiej, poza tym także istotny w rocznym budżecie jest wkład ze źródeł samorządowych oraz funduszy otrzymywanych za pośrednictwem polskich instytucji publicznych.
- W 2017 roku organizacje najczęściej uzyskiwały finansowanie od jednego podmiotu. Środki od czterech lub więcej podmiotów trafiają na konta niewielkiej liczby organizacji (średnio 1 na 20). Niespełna połowa organizacji podejmowało w 2017 roku działania fundraisingowe. Najczęściej przybierały one postać osobistych kontaktów z kluczowymi darczyńcami oraz pozyskiwania pieniędzy od firm. W większości organizacji nie ma osób, które zajmują się działalnością fundraisingową. To zadanie jest najczęściej zlecane różnym osobom w zależności od bieżącego zapotrzebowania. 4 na 10 organizacji posiada

fundusze własne, które pozwalają na zachowanie ciągłości podstawowych działań organizacji na okres średnio niespełna 6 miesięcy.

- Stopień zsięciowania, zarówno wewnątrz-, jak i międzyinstytucjonalnego, jest niski. Najczęściej organizacje utrzymują relacje z lokalną społecznością i urzędem gminy / miasta. W ciągu ostatniego roku współpracę z nowymi partnerami nawiązała mniej niż połowa organizacji. Nowe współprace podejmuje się przede wszystkim z innymi organizacjami pozarządowymi oraz z przedsiębiorstwami. Wśród deklarowanych form współpracy z administracją samorządową dominuje ta, która jest zogniskowana na finansowaniu lub dofinansowywaniu działań w formie dotacji. 4 na 10 organizacji nie ubiegało się o dotację ze środków samorządowych w 2017 roku.
- Organizacje raczej dobrze oceniają współpracę z urzędem miasta / gminy w skali ostatnich 2 lat. Podmioty, które nie współpracują z administracją, tłumaczą ten fakt przekonaniem, że organizacja jest zbyt mała, by podjąć współpracę lub że brakuje jej kontaktów i „dojść”. W przypadku współpracy z biznesem dominują relacje opierające się na otrzymywaniu wsparcia finansowego i rzeczowego. Jedna na pięć organizacji w ogóle nie podejmuje współpracy z przedsiębiorstwami.
- W ponad 7 na 10 organizacjach nie realizuje się działań badawczych i analitycznych. Jeśli są one prowadzone, najczęściej przybierają formę wewnętrznej ewaluacji działań i projektów organizacji, opcjonalnie badania potrzeb lub opinii odbiorców (13,4%). Ponad 1/4 podmiotów działa codziennie w dni robocze w godzinach pracy. Systematycznie, ale tylko w niektóre dni w tygodniu lub na przykład tylko popołudniami działa także 1/4 podmiotów. Blisko połowa organizacji dysponuje lokalem bądź biurem, z którego może dowolnie korzystać. Jedna trzecia podmiotów może korzystać z użyczonego lokalu w celu organizacji konkretnych spotkań czy zajęć.
- W kwestiach związanych z działaniem podmiotu internet wykorzystuje codziennie ponad połowa organizacji, a kolejna 1/4 robi to kilka razy w tygodniu. Internet w działaniu organizacji wykorzystuje się przede wszystkim w celu prowadzenia korespondencji e-mailowej, a także do zarządzania bankowością elektroniczną i porozumiewania się za pośrednictwem komunikatorów internetowych. Obecność w internecie jest też najbardziej powszechną formą działań promocyjnych (głównie przez stronę internetową czy profil w mediach społecznościowych). Politykę komunikacyjną w organizacjach prowadzi przede wszystkim kierownictwo podmiotów (połowa przypadków). W 1/3 instytucji nie ma osób, które zajmowałyby się komunikacją zewnętrzną.
- Organizacje próbują pozycjonować się jako podmioty niezależne od uwarunkowań politycznych, a przy tym takie, których misja pozostaje niezmienną. W organizacjach częściej niż o sukces dba się o bezpieczeństwo, nie podejmując działań, które mogłyby zagrozić funkcjonowaniu instytucji. Jednocześnie niechętnie zmienia się kierunek prowadzonych działań, nawet gdy muszą one być ograniczane z powodu braku zainteresowania ze strony potencjalnych sponsorów.

- Organizacjom w największym stopniu doskwierają nadmiernie skomplikowane formalności związane z korzystaniem ze środków grantodawców i sponsorów. Innymi relatywnie często sygnalizowanymi problemami są brak osób gotowych bezinteresownie angażować się w działania organizacji, trudności w zdobywaniu funduszy lub sprzętu niezbędnego do prowadzenia działań organizacji oraz nadmiernie rozbudowana biurokracja administracji publicznej.
- W podmiotach najlepiej oceniana jest jakość usług, jakie świadczy organizacja, a także wizerunek i reputacja oraz kompetencje osób zaangażowanych w działania organizacji. Większość organizacji planuje w najbliższym czasie utrzymać działalność na analogicznym poziomie. 4 na 10 podmiotów ma plany rozwijania organizacji. Dodatkowe środki organizacja przeznaczyłaby przede wszystkim na wkład własny do projektów, podniesienie kwalifikacji osób związanych z organizacją, działania promocyjno-reklamowe oraz rozszerzenie działalności o nowe usługi i produkty.
- 7 na 10 badanych deklaruje znajomość portalu organizacji pozarządowych ngo.pl. Najwięcej podmiotów korzysta z wiadomości zamieszczonych na portalu raz w miesiącu lub rzadziej. Portal odwiedza się przede wszystkim w celu zdobywania wiedzy na temat kwestii formalno-prawnych związanych z prowadzeniem organizacji oraz zdobywania informacji o funduszach, jakie podmiot może pozyskać.
- Najważniejsze wartości, w jakie wierzy organizacja, to uczciwość, poczucie misji, zapał i zaangażowanie, profesjonalizm, bezinteresowność oraz przejrzystość i jawność. Za najmniej ważne na wskazanej liście uznano wynik ekonomiczny / zysk, wierność tradycjom, zgodność z procedurami oraz zaufanie.
- Badani twierdzą, przede wszystkim, że korzystanie z krajowych środków publicznych i funduszy unijnych przynosi polskim organizacjom więcej korzyści niż szkody. Analogicznie docenia się możliwość korzystania ze środków zagranicznych innych niż przyznawanych w ramach programów unijnych. Dodatkowo badani są raczej otwarci na korzystanie z doświadczeń i wiedzy organizacji z terenów Unii Europejskiej. Bardziej krytycznie respondenci odnoszą się do kierunku zmian prawnych dotyczących merytorycznych obszarów działania organizacji, powstania Narodowego Instytutu Wolności oraz bieżącej polityki rządu.
- Biorąc pod uwagę rok 2017 badani są generalnie umiarkowanie zadowoleni z jego przebiegu. 6 na 10 podmiotów ocenia ogólne warunki działania organizacji w ostatnim roku jako podobne do tych, które organizacja miała wcześniej. Organizacje optymistycznie spoglądają w przyszłość – lepszego kolejnego roku spodziewa się prawie połowa podmiotów.

2/ Rekomendacje wynikające z badania „Kondycja III sektora w województwie pomorskim”

- Podjęcie działań mających na celu wzmocnienie instytucjonalne organizacji pozarządowych, w szczególności na poziomie gmin w następujących aspektach:
 - wzmocnienie kadr w organizacjach pozarządowych, a także urynkowienie stawek, w szczególności w odniesieniu do tych ngo, które prowadzą działania stale, stałe placówki itp.;
 - większa elastyczność w określaniu kosztów związanych funkcjonowaniem organizacji np. poprzez wprowadzenie kwoty określonej procentem od całości dotacji, która może być przekazana na koszty dowolnie określone przez organizację;
 - tworzenie przestrzeni wspólnych, coworkingowych dla ngo w mniejszych miejscowościach wraz z niezbędnym wyposażeniem.
- Podjęcie prób ujednolicenia systemu rozliczania projektów społecznych na terenie województwa, wraz z niezbędnymi szkoleniami dla pracowników odpowiedzialnych za współpracę z ngo, dobrymi praktykami itp. Większy nacisk na określenie rezultatów w ocenie skuteczności i efektywności realizacji danego zadania.
- Weryfikacja realności wywiązania się z rezultatów w odniesieniu do przyznanej kwoty dotacji w kontekście efektywności i skuteczności realizacji zadania, na etapie oceny wniosków. Próba oszacowania stawek minimalnych w odniesieniu do szczególnie wrażliwych usług społecznych. Budowanie standardów realizacji usług wraz z oszacowaniem niezbędnych kosztów.
- Podjęcie próby niwelowania różnic w rozwoju obszarów wchodzących w zakres zadań samorządu regionalnego poprzez m.in. równomierne rozłożenie środków, koordynację działań itp. Weryfikacja środków przyznawanych np. na działania realizowane w sferze kultury przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe.
- Dalsze wsparcie dla dywersyfikacji źródeł finansowania organizacji pozarządowych w aspektach rozwoju działalności gospodarczą i odpłatną w ngo, współpracy z sektorem prywatnym, ale także mobilizowania Pomorzan i podnoszenia ich świadomości nt. szeroko pojętej dobroczynności.
- Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia organizacji pozarządowych o określonych funkcjach (wsparcie merytoryczne, inicjowanie współpracy partnerskiej wewnątrz sektora i na zewnątrz, integracji sektora, podejmowania działań fundraisingowych i redystrybucyjnych) i zasobach (lokalowych, kadrowych). Niezbędnym elementem tego systemu musi być także stała ewaluacja wsparcia oraz diagnozowanie potrzeb, a także koordynacja działań na poziomie regionalnym.